

A közigazgatás bálnája

(Folytatás az 1. oldalról.)

ják, és a már meglevő szakmai kamarákkal (mérnöki, orvosi), hogy közösen készítsék elő a kamarai törvényt.

A résztvevők hangsúlyozták: a kamara szakértői révén bele fog szólni a jogalkotásba, a közigazgatási munkát a jogszabályok hiánya ugyanis már-már lehetetlenné teszi, s hogy kidol-

gozzák hivatásuk etikai normáit. A közigazgatás és a közszolgálati törvény problémáját a bálnához hasonlították: néha a felszínre jön, majd rövid ott-tartózkodás után ismét eltűnik a mélyben.

Az ülés végén egyhangúlag kimondták a kamara szegedi csoportjának megalkulását.

O. J.

Bár kevés az ülnök

A bíróságok működőképese

Az idén, e hónapban esedékes ülnökválasztás nem kisebb gondot okozott a bíróságoknak, mint azt, hogy tudnak-e dolgozni április elseje után. Sokáig úgy tűnt ugyanis, nem lesz elég jelentkező a most lekösznő, 1985-ben megválasztott népi ülnökök helyett. A tisztújítás teljesen másként zajlott idén, mint 5 esztendeje. A szakszervezetek és a már megszűnt népfőnt helyett, a politikai pártok kivételével, tulajdonképpen idén bárki jelölhetett: egyének, társadalmi szervezetek, munkahelyek, testületek. Mégis csak az utolsó pillanatban sikerült biztosítani a bíróságok működőképességét.

Március 17-ig választhatták meg az önkormányzatok az ülnökjelölteket. Szegeden a szükséges 160 helyett 107 polgárt bíztak meg az elkövetkező 4 esztendőre. Ok, évente 1 hónapot töltnek majd a városi bíróságon, a társasbíráskodást igénylő perekben vesznek részt. A társadalmi bírák sem tudnak többet a törvényekről, törvényességről, mint az átlagpolgár, s az a bírósági perekben való érdemi közreműködéshez édeskevés. Speciális fölkezeltségről a megyei bíróság gondoskodik. Külön tanfolyam

keretében, hivatásos, naggyakorlatú bírák tartanak számukra előadásokat az alapvető büntető és polgári törvényekről, a bírósági eljárásjogi szabályokról.

Mint azt a megyei bíróság elnöke hivatalától megtudtuk, még nem érzik hiányát az 53 ülnöknek, elegendő annak örülnie, hogy dolgozhatnak folyamatosan. Menet közben derül majd ki, bírják-e helyettesíteni a meglévőket a hiányzókat. A bíróságoknak az ülnökök szakértelmére van szükségük elsősorban. Így például a fiatalokorúak pereiben a pedagógusok közreműködésére is számíthatnak. Szegeden éppen szeptember 30 tanárára. A 30 helyett azonban 12 pedagógus ülnök van. Éppen annyi, amennyi elegendő az egész esztendőre, ha közülük senki sem lép vissza, illetve meg nem betegszik.

Országos tapasztalatok híján nem tudható, más településeken nem ugyanígy jártak-e a bíróságok. Elképzelhető, hogy nem csak Szegeden kevés az ülnök. Ha így van, a köztársasági elnök pótlónökválasztást írhat ki, — legalább lehetőség lenne a teljes létszám feltöltésére.

— mag —

Magyar igény

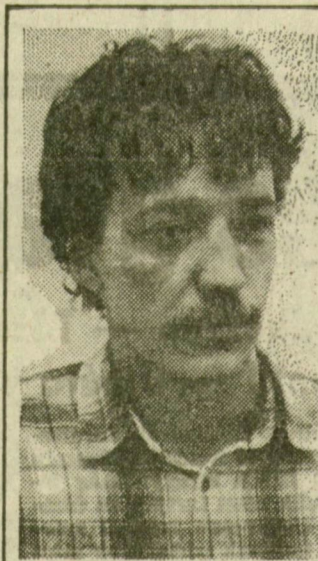
Változatlanul nyitott kérdés, melyik országra lesz a 150 millió dollárba becsült pannóniai ezüstkincs, amelyre a magyar állam is bejelentette igényét. Az ügyre tavaly figyelt fel a világ, amikor a Sotheby's cég — a brit Lord Northampton megbízásából — New Yorkban árverésre akart bocsátani 14 remekművet, római kori ezüstedényt. A pártatlan kincs az elmúlt években került elő: főrangú pannóniai család birtokában lehetett, és pincébe elrejtve vészelte át a századokat.

A Pelső-kincs libanoni kivitelű engedéllyel került a brit lord birtokába, ám az okmányokról kiderült, hogy hamisak. A műtárgyakra ezután a jugoszláv állam formált igényt, mondván, hogy azok területéről valók. Libanon ugyancsak igényli a kincset, azzal, hogy a lelet a Bekaa-völgyből származik, amely hajdan ugyancsak a Római Birodalom része volt. A kincsekre a tárgyak felirata, valószínű származási helye alapján bejelentette igényét a magyar állam is. Még 1984-ben, a Los Angeles-i Getty-múzeumnak ajánlották fel a Pelső-kincset, akkor 11,5 millió dollárért. Am a múzeum egy magyar szakértője felfigyelt a Balaton környéki származásra utaló jelekre, s a felmerült jogi vonatkozások miatt a múzeum visszalépett vásárlási szándékától.

Egy neves washingtoni ügyvédi iroda szakvéleménye szerint a magyar állam keresete sikerre számíthat, de a régészeti érvek mellett egyéb bizonyítékokra is szükség lehet a jövődől per megnyeréséhez. A legújabb értesülések szerint Magyarország (Libanon és Jugoszlávia után) hamarosan hivatalosan is bejelenti igényét a leletre, és amerikai ügyvédi irodát bízik meg képviselőtélvel.

Szegedi szenátorok

Vincze Tibor

A MÁV számítástechnikai központjának programozója, 26 éves, nő, egy kétéves kislány édesapja. Jelenleg győsen van, levelezőn a műszaki egyetem közlekedésmérnök hallgatója. Szabadidejében zenét hallgat, vagy kertészkedik, kedvenc étel a rostélyos. A Fidesz-listán jutott a képviselőséghez, a közgyűlés környezetvédelmi és az SZKV-t felügyelő bizottságának tagja.

zért vállaltuk. A takarékoság a város pénzeivel sem utolsó szempont, a lakosság ezt várja tőlünk. De ma már azt is tudom, mennyi elfoglaltságot jelent a képviselői munka, s a kapott összeget jogosnak érzem.

— Mi a véleménye az előterjesztett költségvetésről? — Szakmailag megalapozott. Hátránya, hogy a tavalnyi költségvetés mintájára készült. Nem tartalmaz új stratégiát, új elemeket, de ez nem is a szakapparátus feladata, hanem a testületé. Ezt a hiányt vita közben próbáljuk pótolni: új szem-

léletet kísérlünk meg beépíteni a tervezetbe. Sajnálom, hogy egyes képviselők, akik korábban harcosan felléptek ennek szükségessége mellett, most nem vesznek részt konstruktív módon konkrét javaslatokkal a testület munkájában. A költségvetési intézményeket (önkormányzati vállalatokat, városrendelőket, Gámeszt stb.) alaposan átvizsgáljuk — az iskolákon, kórházakon, kulturális intézményeken azonban nem spórolunk.

— Az ülésteremben elhangzott: ez válságköltségvetés...

— Idén is, és jövőre is az lesz. Nagyon oda kell figyelni, hogy mire tervezünk kiadásokat. A minimálisan szükséges fejlesztéseket csak akkor halaszthatjuk el, ha azt feltételezzük, hogy a '92-es év sokkal jobb lesz, mint az idei. A '92-ben megszűnő tanács adókat viszont majd pótolni kell. Az ország nehéz gazdasági helyzetét a helyi önkormányzat is megérinti. A kormány a nagyobb településeket az idén különösen hátrányos helyzetbe hozta, mivel éppen a városok kiadásaira (közéiskola, színház stb.) megállapított normatívát alacsonyok. Az országos költségvetés nyíltan a helyi adók bevezetésével számolt — mi azon dolgozunk, hogyan lehetne ezt mégis elkerülni.

— A költségvetési vita rendkívül vontatottan halad.

— A testület vegyes összetételű, a különböző emberek máshová helyezik a hangsúlyokat. A demokrácia türelmjáték. Mindenkinek joga van elmondania véleményét, még ha nem is lényeges kérdéshez kapcsolódik. Csak ezzel a szisztémával biztosítható, hogy a vélemények ütköztetése során megtaláljuk a legjobb megoldást.

(6dor)

Még titok a „Torgyán-terv”

Torgyán József, a Független Kisgazdapárt ex-frakcióvezetője egyelőre nem kívánja nyilvánosságra hozni azt a tervét, amelyet néhány nappal ezelőtt helyezett kiállításba arra az esetre, ha megfosztják tisztétől.

Az MTI tudósítójának elmondta: először a nagybálsztrámián kell megtartani, valamint a kárpótlási törvénytervezetre kell pontot tenni, s csak azt követően áll elő elképzelésével „amely szép megoldást jelent annak a helyzetnek, amit — a Miniszterelnöki Hivatal kezdeményezésére — a frakció megmondatlan erői sajnálatos módon előidéztek”. Torgyán József kijelentette, hogy a döntéssel a kisgazdapárt függetlenségét adták fel egyes képviselők; azok, akik a személyével rokonszenve-

ző tömeget csúrhénekk neveztek, akik nem voltak hajlandók a petíciókat átvenni. A parlamenti csoport volt vezetője szerint hétfőn 16-17 megye küldöttei jelentek meg a képviselőház előtt, az ő védelmében, ám hiába kívánták hallatni hangjukat, a frakcióban ülők többsége nem törődött velük. Torgyán József elmondta, hogy nincs tudomása arról a híresztelésről, miszerint szélsőséges szervezetek is részt vettek volna a tüntetés „toborzásában”. Úgy vélte: azok terjesztik róla az ilyen híreket, akik valamilyen módon szerelnék őt eltávolítani a kisgazda tömegektől. A volt frakcióvezető kijelentette: ő mindig kisgazda volt, az is marad, semmilyen más társasággal nincs kapcsolata, mindenféle szélsőségtől elhatárolja magát.

Nehéz a KGST-búcsú

Mint ismeretes, a februárban elmaradt budapesti „búcsúztató” után március 14-15-én a moszkvai találkozón sem dől el a KGST sorsa, a tagországok nem tudtak megegyezni az utódszervezettel kapcsolatos kérdésekben. A várható további fejleményeket elemezte tegnapi sajtótájékoztatóján Kádár Béla, a nemzetközi gazdasági kapcsolatok minisztere. Hangsúlyozta, hogy a magyar vélemény szerint az új szervezet konzultációs, információs szerepének kell elsődlegessé válnia, és fontos feladata lesz a KGST-vagyon kezelése is. Becslések szerint a vagyon 500-600 millió dollárt tesz ki. A miniszter bejelentette: a

legközelebbi tárgyalásokra április 17-18-án kerül sor, ismét Moszkvában.

A magyar gazdaság helyzetét értékelve, Kádár Béla rámutatott: kettős konjunkturális helyzet alakult ki. A gazdaságnak az a része, amely már hosszabb ideje együttműködik nyugati partnerekkel, erőteljes konjunktura hasonlóvá vált, amit jól jelez, hogy egy év alatt 18 százalékkal nőtt a dollárelszámolású kivitel. A vállalatok keleti kapcsolatait viszont változatlanul az összeomlás szélén vannak; az év első két hónapjában mindössze 124 millió dollár értékben exportáltak a volt szocialista országokba — ez meglehetősen kevés.

Rádiótelex

VISSZAVETTÉK A MAGYAR TÉVÉSEKET. Az újjvidéki rtv panaszügyi bizottsága úgy döntött, hogy megsemmisíti az öt magyar televíziós újságíró elbocsátására hozott korábbi döntést, s ezzel Csikós Zsuzsa, Bódis Gábor, Németh Árpád, Balázs Attila és Keszeg Károly ismét a televízió munkatársa lett. Az öt neves újságírót azért bocsátotta el az rtv időközben lemondatot vezetője, mert a Napló című független lapnál is dolgoznak, s ebben az újságban megjelent a Szveti-szlov Show című cikk, amely nyíltan támadta az újjvidéki televízió fegyverügről szóló kerekasztalműsorát.

ALÁÍRÁSOK MILOSEVICS ELLEN. Szlobodan Milosevics szeptember lemondását követelte közös hétfői nyilatkozatában számos szerb értelmiségi — írók, filmesek és jogászok. A közéleti tevékenységükről is ismert aláírók — köztük Szrdja Popovics jogász, Zsvojin Pavlovics filmrendező és Mirko Kovács író — a szerb államfő két lépését kifogásolják közös nyilatkozatukban: az egyik az, hogy rá akarta venni a hadsereget a rendkívüli állapot bevezetésére, a másik pedig az, hogy meg akarja bénítani az államelnökséget működését. A hétfői nyilatkozat aláírói szerint Szlobodan Milosevics lépéseit csak hatalomféltes vezérelte. Önzéssel és kalandorpolitikával vádolták az elnököt, azt állították, hogy tevékenysége elszigetelt Szerbiát, és polgárháború felé sodorja Jugoszláviát.

VÁLTOZATOK SZÜKSÉGÁLLAPOTRA. Janez Jansa szlovén védelmi miniszter szerint a jugoszláv katonai vezetést megosztott abban a kérdésben, hogyan kellene fellépnie a hadseregnek a belpolitikai válság megoldása érdekében. A „puha” variáns hívei részleges lépéseket sürgetnek, míg a radikális változat szószólói klasszikus államcsínyt tartanak szükségesnek. A Vjesnik keddi számában megjelent nyilatkozat szerint a „puha változat” értelmében a hadsereg átvénné a határok és a légtér ellenőrzését, illetve az állampolgárok mozgásának ellenőrzésében vállalhatna pótlólagos feladatokat. A lap szerint ezt a változatot támogatja Veljko Kadijevic szövetségi védelmi miniszter. A radikális változat ezzel szemben klasszikus államcsínyt tartana szükségesnek, az alkotmányos szervek feloszlásával. E megoldás híve Janez Jansa szerint Blagoje Adzics vezérkari főnök. A szlovén védelmi miniszter ugyanakkor úgy vélekedett, hogy ezen utóbbi variánsnak csekély a valószínűsége, mivel a hadsereg nem is lenne képes arra, hogy az egész országban átvegye a hatalmat.

CSEH ÉS SZLOVÁK NÉPSZAVAZÁS? Prágában kedden megkezdődött a csehszlovák szövetségi gyűlés két kamarájának 14. közös ülészaka. A törvényhozó testület napirendjén összesen 23 téma szerepel, ami maratoni hosszúságú sorozatot valószínűsíthet. Egyeteket közt a földtörvény elfogadása, a képviselői mandátummal kapcsolatos jogi kérdések tisztázása, a csehszlovák katonai doktrína formába

öntése, valamint a népszavazási törvény megvitatása vár a képviselőkre. Az utolsó pont kiemelt jelentőségű kérdés, mivel egyre általánosabb Csehszlovákiában az a — Václav Havel köztársasági elnöktől kiindult — nézet, hogy a csehek és a szlovákok közös, föderatív államának jövőjéről az egyetlen, igazán hiteles döntés csak népszavazással lehetséges.

TÖKÉS „VÉDELME”. Tökés László nagyváradi püspököt a március 15-i megemlékezések után felkereste otthonában Virgil Magureanu, a Román Hírszerző Szolgálat igazgatója, hogy az állami szervek által nyújtandó „hatóság védelemről biztosítsa” őt és családját — jelentette a Transinfo, a Nemzetközi Transsylvania Alapítvány tájékoztatói szolgálata. Tökés László ezt megköszönve, egyben kételyeinek is hangot adott. Rámutatott, hogy a személyi biztonságáról való hivatalos gondoskodás hangoztatásának ellentmondóan, a kormányzat legalábbis hallgatólagos támogatásával folytatódik ellene a fenyegető propaganda- és lejáratási kampány. Kifejtette, hogy a mindennapi támadásokban részt vesznek a Nemzeti Megmentési Front felelős képviselői és a kormánypárt hivatalos lapja, az Azi is.

IZRAEL NEM ENGED A GOLÁNBÓL. Dan Somron izraeli vezérkari főnök katonai tudósítónak adott hétfői nyilatkozatában úgy vélekedett, hogy Izraelnek nem kell elzárkózni attól, hogy területeket engedjen át az arab országoknak egy átfogó, békés rendezés keretében. — Megváltozik a területek katonai értéke, ha a háborút béke váltja fel — mondta a tábornok. Somron, aki jövő hónapban nyugdíjba vonul, az újságíróknak kifejtette, hogy egy átfogó rendezés során sokkal többről van szó, mint pusztán területi kérdésekről. — Leszerelési megállapodásokkal, kölcsönös ellenőrzésekkel csökkenthető a fenyegetettség is — mondta az izraeli vezérkari főnök. Vélekedése minden bizonnyal heves vitákat kelt a konzervatív izraeli körökben. Jichak Samir miniszterelnök ugyanis ugyancsak hétfőn leszögezte, hogy Izrael semmiképpen nem adja vissza a Golán-fennsíkot Szerbiának.

ZÁROLTÁK HONECKER SZÁMLÁJÁT. Erich Honecker ügyvédjei továbbra sem férhetnek hozzá megbízójuk bankszámlájához, amelyet annak idején még az NDK államügyésze foglalt le — közölte keddi tájékoztatójában a berlini igazságügyi szenátor. Jutta Limbach elmondta, hogy a volt keletnémet államfő egy berlini takarékpénztárnál 230 ezer márka (DDM) követelessel rendelkezett, amely a német valutaunió nyomán 123 ezer márkává (DEM) alakult át. Honecker ügyvédje az egyesülési szerződés értelmében bírósághoz fordulhatna a lefoglalási végzéssel szemben — így a szenátor. A hatóságoknak mindazonáltal jogukban áll az exállamfő vagyonának elkobozása, ha bizonyítást nyer, hogy az büntetendő cselekmények nyomán keletkezett. Az igazságügyi szenátor nem zárta ki annak lehetőségét sem, hogy a hatóságok Honecker távollétében mintegy óvadék gyanánt lefoglalják a bankszámlát, hogy ezáltal is nyomást gyakoroljanak a 73 éves volt pártfőtűtkárra: térjen vissza Németországba.